

MONITOR KOREAŃSKI

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

DR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

MARZEC 2021

KOLEJNY SKANDAL UDERZYŁ W BŁĘKITNY DOM

Skandal związany ze spekulacjami ziemią nałożył się na rosnące problemy wzrostu cen mieszkań. Razem ze wzrostem bezrobocia będą to największe wyzwania w polityce wewnętrznej stojące przed prezydentem Moon Jae-inem. Skandal zapewne odbije się na wyborach na burmistrza Seulu w kwietniu.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

8 marca: porozumienie w sprawie podziału kosztów stacjonowania amerykańskich wojsk zostało osiągnięte przez Waszyngton i Seul. Ministerstwo Spraw Zagranicznych oświadczyło, że ostatnia runda rozmów w sprawie podziału kosztów okazała się sukcesem. Chociaż nie podano szczegółów, strona południowokoreańska zapewniła, że porozumienie wzmocni sojusz, czyniąc go bardziej stabilnym. Może to oznaczać powrót do formuły wieloletniej umowy, zamiast wprowadzonej przez prezydenta Donalda Trumpa konieczności renegecjonowania porozumienia każdego roku.

9 marca: Lee Nak-yeon zrezygnował z przywództwa w Partii Demokratycznej. Były premier oraz lider partii rządzącej Lee Nak-yeon zrezygnował z przywództwa, aby przygotować się do kampanii prezydenckiej. Zgodnie z południowokoreańskim prawem osoby chcące startować w wyborach przynajmniej rok wcześniej muszą zrezygnować z istotnych partyjnych stanowisk.

17 marca: była Minister ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw została kandydatką bloku liberalnego w wyborach na burmistrza Seulu. Rządząca Partia Demokratyczna oraz mniejszościowa Otwarta Partia Demokratyczna zjednoczyły się, aby wystawić wspólnego kandydata w nadchodzących wyborach. Po serii debat i przeprowadzeniu sondażu wśród mieszkańców stolicy wybrana została Park Young-sun. Drugą kandydatką była Kim Jin-ai.

19 marca: w Błękitnym Domu odbyło się spotkanie prezydenta Moon Jae-ina z amerykańskimi sekretarzami. Prezydent Moon Jae-in spotkał się z sekretarzem stanu Antony Blinkenem oraz sekretarzem obrony Lloydem

Austinem, aby omówić współpracę dwustronną z nową amerykańską administracją. Podczas spotkania strona południowokoreańska podniosła kwestię współpracy w kierunku denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. W rozmowach podjęto także wątek poprawy relacji między Seulem i Tokio – prezydent Moon Jae-in zgodził się podjąć kroki w stronę pojednania, aby wzmocnić trójstronny sojusz. Strona amerykańska wyraziła nadzieję na współpracę z Koreą Południową w kwestii Chin, jednocześnie zapewniając, że rozumie sytuację geopolityczną Seulu. W trakcie rozmów poruszono także takie kwestie jak walka z pandemią COVID-19 oraz przeciwdziałanie zmianom klimatycznym.

23 marca: Oh Se-hoon został kandydatem opozycji w wyborach na urząd burmistrza Seulu. Opozycyjne partie konserwatywne po tygodniach negocjacji zjednoczyły się, aby wyznaczyć wspólnego kandydata w wyścigu o objęcie stanowiska burmistrza stolicy. Został nim pełniący już w swojej karierze tę funkcję Oh Se-hoon, który pokonał Ahn Cheol-soo, założyciela Partii Narodu (People's Party)*. Opozycja wyłoniła wspólnego kandydata za pomocą ankiety telefonicznej przeprowadzonej wśród mieszkańców stolicy. Konieczność przeprowadzenia wyborów w stolicy związana jest ze śmiercią oskarżonego o molestowanie byłego burmistrza Park Won-soona. Nowy burmistrz będzie pełnił swoją funkcję przez 14 miesięcy do kolejnych wyborów władz lokalnych.

23 marca: Prezydent Moon Jae-in został zaszczepiony preparatem AstraZeneca. Według Błękitnego Domu szczepienie Prezydenta było związane z planowanym uczestnictwem w szczycie G7 w czerwcu. Użycie preparatu od firmy AstraZeneca miało na celu zminimalizowanie publicznej obawy o działania niepożądane szczepionki. Pierwsza faza programu szczepień obejmuje w Korei Południowej także urzędników państwowych zajmujących się dyplomacją.

25 marca: Zgromadzenie Narodowe przyjęło dodatkowy budżet związany z pomocą dla przedsiębiorców. Przyjęcie dodatkowego budżetu umożliwi wypłacenie czwartej transzy pomocy dla małych przedsiębiorców oraz osób bezrobotnych. W odróżnieniu od wcześniejszych programów wsparcia dla obywateli w związku z kryzysem gospodarczym związanym z pandemią COVID-19, tym razem zawężono beneficjentów do małych przedsiębiorców oraz osób samozatrudnionych. W dodatkowym budżecie przewidziano także kolejne środki na program szczepień.

** Oficjalna anglojęzyczna nazwa partii brzmi People's Party, jednak tłumaczenie „Partia Ludowa” byłoby błędne, chociażby ze względu na jej konserwatywną i*

prawicową ideologię. Występujące w nazwie słowo *국민* można przetłumaczyć zarówno jako „lud”, jak i „naród”.

KOMENTARZ

Joe Biden dąży do przywrócenia silniejszego sojuszu z tradycyjnymi partnerami w regionie Azji Wschodniej. Polityka Donalda Trumpa względem sojuszników, oparta na ciągłej presji większego „zaangażowania finansowego” okazała się szkodliwa dla relacji między Waszyngtonem i Seulem. Nowy amerykański Prezydent w niecałe dwa miesiące po zaprzysiężeniu (co w komunikacie podkreśliło południowokoreańskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych) dokonał zwrotu na rzecz wzmocnienia sojuszu. Choć nie podano szczegółów porozumienia, Seul z ulgą przyjął szybkie rozwiązanie problemu podziału kosztów (umowy Special Measures Agreement). Negocjacje z administracją Donalda Trumpa ciągnęły się od 2019 roku, co wpływało na funkcjonowanie amerykańskich sił na Półwyspie Koreańskim. Ponadto Seul obawiał się, że spór o podział kosztów może przenieść się na inne obszary, chociażby negocjacje z Koreą Północną. Seul liczy, że relacje z obecną amerykańską administracją będą oparte na współpracy, a nie presji, co wpłynie na wzmocnienie sojuszu wobec regionalnych wzywań. Należy jednak pamiętać, że Waszyngton ma własne cele: przeciągnięcie Korei Południowej (i Japonii) na swoją stronę w konflikcie z Chinami – w którym Seul chciałby pozostać neutralny ze względu na gospodarcze powiązania (Chiny pozostają największym partnerem handlowym Korei Południowej). Polityka groźby wycofania się z sojuszu Donalda Trumpa czy współpracy Joe Bidena ostatecznie może mieć ten sam cel wywarcia presji na Seul – szczególnie, że obecna amerykańska administracja zdaje się niechętna wznowieniu negocjacji z Pjongjangiem, na czym najbardziej zależy rządowi południowokoreańskiemu.

Kolejny skandal uderzył w partię rządzącą i Błękitny Dom. W marcu opinia publiczna w Korei Południowej żyła „skandalem LH” (od Korea Land and Housing Corp.), w który uwikłani byli najwyżsi urzędnicy państwowi. Skandal dotyczył manipulacji cenami ziemi – kwestią bardzo delikatną w obliczu rosnących cen nieruchomości w całym kraju. W efekcie społeczne poparcie dla Prezydenta oraz Partii Demokratycznej znacząco spadło. Aby ratować wizerunek, pracownicy Błękitnego Domu podejrzewani o współpracę z LH zrezygnowali ze stanowisk, a odpowiedni ministrowie zgłosili gotowość poniesienia politycznych konsekwencji za fiasko reformy regulującą rynek nieruchomości. Prezydent Moon Jae-in zapowiedział większą kontrolę majątków urzędników – co spotkało

się z krytyką pracowników administracyjnych. Były lider Partii Demokratycznej Lee Nak-yeon publicznie przeprosił. Skandal mocno odbił się na publicznym poparciu dla Lee Nak-yeona, który przygotowuje się do kampanii prezydenckiej. Jest to interesująca sytuacja, gdyż Partia Demokratyczna do tej pory rozważała dwóch kandydatów – w tym cieszącego się dużą popularnością gubernatora prowincji Gyeonggi Lee Jae-myunga. Problemy wizerunkowe Lee Nak-yeona skłoniły Partię Demokratyczną do poszukiwania możliwego trzeciego kandydata. Cała południowokoreańska scena polityczna przygotowuje się do wyborów prezydenckich w przyszłym roku.

Wybory na burmistrza stolicy będą starciem dwóch stron sceny politycznej.

Wybory w stolicy będą istotnym starciem obozu konserwatywnego i liberalnego przed nadchodzącymi wyborami prezydenckimi. Obie strony zjednoczyły się, aby wystawić wspólnych kandydatów: mieszkańcy stolicy na początku kwietnia będą wybierać między Oh Se-hoonem a kandydatką rządzącej Partii Demokratycznej Park Young-sun. Badania opinii publicznej wskazują, że kandydat opozycji ma większe szanse: Partia Demokratyczna i rząd borykają się ze znacznym spadkiem społecznego zaufania w obliczu skandali na najwyższych szczeblach. Ponadto ciągle toczy się śledztwo w sprawie oskarżeń o molestowanie wobec byłego burmistrza stolicy, wywodzącego się z partii rządzącej – i wystawienie kobiety, byłej minister Małych i Średnich Przedsiębiorstw może być niewystarczającym posunięciem, aby na powrót odbudować poparcie dla Partii Demokratycznej w stolicy.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA

ŚRODKOWO-WSCHODNIA

5 marca: strategia walki z pandemią COVID-19 została omówiona przez Polskę i Koreę Południową. Wiceminister spraw zagranicznych Paweł Jabłoński omówił z ambasadorem Sun Mirą polską strategię walki z pandemią. Podczas spotkania poruszono także kwestie związane z możliwościami współpracy gospodarczej – także jako metody wyjścia z kryzysu gospodarczego po pandemii.

9 marca: Polska i Korea Południowa omówiły możliwą współpracę energetyczną. Wiceminister klimatu i środowiska Adam Guibourgé-Czetwertyński omówił z ambasadorem Korei Południowej Sun Mirą potencjalne obszary współpracy. Znalazły się wśród nich energetyka jądrowa, elektromobilność oraz technologie wodorowe. Według polskiej strony

energetyka jądrowa stanowi jeden z priorytetów transformacji energetycznej, która ma pozwolić Polsce osiągnąć neutralność klimatyczną. Polska strategia w tym zakresie ma opierać się na wykorzystaniu międzynarodowego doświadczenia, aby rozbudować własne zasoby.

26 marca: Korea Hydro & Nuclear Power została zakwalifikowana do wstępnej kwalifikacji do przetargu na konstrukcję nowego bloku elektrowni atomowej Dukovany. We wstępnym postępowaniu kwalifikacyjnym nie została uwzględniona jedynie China General Nuclear. Wstępna procedura selekcji ma objąć ocenę bezpieczeństwa poszczególnych kandydatów, którzy następnie zostaną zaproszeni do składania ofert do końca listopada.

28 marca: dzięki nowej inwestycji w Polsce koreańska firma ma zostać największym producentem separatorów do akumulatorów w samochodach elektronicznych. SK IE Technology Co. (SK IET), należąca do SK Innovation, ogłosiła rozszerzenie swojej inwestycji w Polsce – do 2024 roku planuje wybudować aż trzy nowe fabryki w Polsce (w Dąbrowie Górniczej). We wszystkich zakładach mają być produkowane separatory do akumulatorów. Pierwsza inwestycja w Polsce SK IET miała miejsce w 2018 roku, budowa drugiego zakładu została rozpoczęta w 2020 roku. W marcu firma sfinalizowała decyzję o budowie dwóch dodatkowych zakładów, co będzie największą dotychczasową inwestycją zagraniczną SK Innovation.

31 marca: współpraca dwustronna została omówiona przez Czechy i Koreę Południową. Przewodniczący Izby Poselskiej Radek Vondráček spotkał się z ambasadorem Korei Południowej Kim Tae-jinem, aby omówić wszechstronną współpracę dwustronną. Obie strony poruszyły takie kwestie jak wymiana parlamentarna czy współpraca gospodarcza. Istotną częścią spotkania była wymiana opinii na temat strategii walki z pandemią COVID-19 – strona czeska wyraziła zainteresowanie poznaniem koreańskiego know-how w tym zakresie.

KOMENTARZ

Decyzja o zwiększeniu inwestycji w Europie Środkowej była pokłosiem konfliktu między SK Innovation a LG Chem? W obliczu kłopotów spowodowanych pozwami o kradzież tajemnic technologicznych, SK Innovation zdaje się stawiać wszystko na jedną kartę – należąca do firmy SK IET ma stać się światowym liderem w produkcji istotnego komponentu akumulatorów do samochodów elektrycznych. Separatory składają się na 15-20% kosztów baterii i bezpośrednio wpływają na bezpieczeństwo i jakość baterii litowo-jonowych.

Należy podkreślić, że SK IET ma być w Polsce dostawcą dla LG Chem (LG Energy Solutions). Natomiast w Korei Południowej Hyundai, po serii pożarów wywołanych bateriami i zakończonym śledztwie przeprowadzonym przez Ministerstwo Ziemi, Infrastruktury i Transportu, zamierza w nowych modelach Ioniq 5 używać separatorów SK Innovation, a nie jak wcześniej LG Chem. Konflikt, który miał pogрузić jedną z koreańskich firm, zmotywował konglomerat do odważnych działań, które mogą się opłacić – a tym samym wzmocnić pozycję Europy Środkowej jak dostawcy baterii do samochodów elektrycznych. Oprócz czterech zakładów w Polsce, SK IET posiada trzy fabryki w Chinach oraz tyle samo w Korei Południowej.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

16 marca: KRLD zagroziła zerwaniem porozumienia wojskowego. Kim Yo-jong, siostra północnokoreańskiego przywódcy, zagroziła zerwaniem dialogu międzykoreańskiego oraz wycofaniem się ze wspólnego porozumienia wojskowego w obliczu amerykańsko-południowokoreańskich manewrów wojskowych. W tym roku z powodu pandemii COVID-19 skala wspólnych ćwiczeń została zredukowana. Pomimo to, zostały one odebrane przez Pjongjang jako prowokacja. Kim Yo-jong oświadczyła, że Seul ponownie wybrał „marzec wojny” i marzec kryzysu” zamiast „ciepłego marca”. Ponadto KRLD ponownie potępiła Seul za „podążanie za rozkazami pana”, niezmiennie oskarżając Koreę Południową o bycie „amerykańską marionetką”.

23 marca: Seul zrezygnował z bycia współinicjatorem rezolucji ONZ w sprawie naruszeń praw człowieka w Korei Północnej. Seul ogłosił, że w tym roku nie będzie inicjatorem rezolucji, jednak przyjmie dokument w drodze konsensusu. Decyzja o wycofaniu się z inicjowania rezolucji wynikała z chęci uniknięcia napięcia w relacjach z KRLD w trakcie podejmowania wysiłków w kierunku wznowienia dialogu międzykoreańskiego.

25 marca: Seul potępił północnokoreańskie testy rakietowe. W Błękitnym Domu zorganizowano nadzwyczajne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa Narodowego (NSC), aby omówić przeprowadzoną przez KRLD próbę rakietową. Następnego dnia prezydent Moon Jae-in potępił przeprowadzone testy, nazywając je „niepożądanymi” w obliczu starań Seulu w kierunku wznowienia międzynarodowych negocjacji w kwestii denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego.

31 marca: Seul podkreślił znaczenie bezpieczeństwa przygranicznych regionów w odpowiedzi na uwagi Departamentu Stanu USA. W raporcie dotyczącym ochrony praw człowieka amerykański Departament Stanu podkreślił znaczenie przepływu informacji do ludności północnokoreańskiej, odnosząc się pośrednio do wprowadzonego przez Koreę Południową zakazu przesyłania ulotek przez międzykoreańską granicę. W odpowiedzi Ministerstwo ds. Zjednoczenia oświadczyło, że zapewnienie dostępu do informacji mieszkańcom Korei Północnej nie powinno odbywać się „kosztem bezpieczeństwa” ludności zamieszkującej rejony przygraniczne. Jednocześnie podkreślono, że rząd poszukuje możliwości współpracy ze społecznością międzynarodową i organizacjami pozarządowymi, aby zapewnić mieszkańcom KRLD dostęp do informacji z zewnątrz.

KOMENTARZ

Reakcja rządu na doniesienia o północnokoreańskich testach rakietowych spotkała się z krytyką opinii publicznej. Błękitnemu Domowi i rządowi zarzucono zbyt wolną reakcję na północnokoreańskie prowokacje. Opinia publiczna wyraziła niezadowolenie ze zbyt późnej reakcji – początkowo to media międzynarodowe donosiły o testach, które dodatkowo zostały potępione przez Organizację Narodów Zjednoczonych. W Korei Południowej rośnie coraz większe niezadowolenie z polityki administracji Moon Jae-ina „pobłażania” północnokoreańskim prowokacjom.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę także na zapowiedzi amerykańskiej administracji. Prezydent Joe Biden nazwał północnokoreańskie testy naruszeniem rezolucji 1718 ONZ, zakazującej KRLD wszelkich testów nuklearnych i rakietowych. Może to oznaczać zwrot w polityce amerykańskiej, w której dużą rolę ma odgrywać międzynarodowy porządek. Innymi słowy, Waszyngton nie będzie przymykać oka na północnokoreańskie prowokacje, a szanse na powrót do negocjacji pod wpływem północnokoreańskiej presji są znikome. Jest to najwyższy moment, aby zmienić obecną strategię południowokoreańską i przestać ignorować północnokoreańskie prowokacje. Joe Biden nie wyklucza dialogu z Pjongjangiem, jednak KRLD musi wykazać gotowość do negocjacji – a wszystko wskazuje, że Kim Jong-un szykuje się do wznowienia strategii wywierania presji poprzez wznowienie zbrojeń nuklearnych.

O tym, że KRLD nie zamierza zmieniać obranej polityki wywierania presji – na razie wobec Seulu – świadczy krytyka prezydenta Moon Jae-ina. Nie po raz pierwszy w ostatnich miesiącach siostra Kim Jong-una, Kim Yo-jong zaatakowała południowokoreańskiego lidera, nazywając go „papugą Waszyngtonu”. Według Kim Yo-jong prezydent Moon Jae-in kieruje się amerykańską „logiką gangstera”, nazywając północnokoreańskie testy „niepożądanymi”, gdy podobne próby prowadzone przez Koreę Południową zostały określone jako pokojowe. Odpowiedź Błękitnego Domu na te zarzuty ograniczyła się do stwierdzenia, że są „godne pożałowania”, a Pjongjang wpierw sam powinien wykazać „wolę dialogu”.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

